Број 31. У Новом Саду, у понедељак 11. фебруара 1908. Година XLIII.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 70 пот за четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. на четврт године 9 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за целу године 2 круне, на целу годину 4 кр. а за стране земље годишње 8 круна 50 пот.
Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића. Администрација „Заставе“ налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Појединн вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Окружница „финог“ Анатолија.

Фини архимандрит крушедолски Анатолије, незаконити потпредседник незаконите конзисторије, у незаконито скрпљеној фебруарској седници њезиној, која је наличила више крвожедном конвенту, него духовном суду, скрпио је неку окружницу и са злоупотребом званичног печата упутио ју је протопрезвитерским и парохијским звањима манастирским управама и црквеним општинама архидијецезе карловачке.

Комична окружница по садржини својој све је пре, и го наредба једне власти. У њој се вели и пр и ово: „Ова конзисторија (тамо Анатолијева) постоји законито у смислу законских прописа наше автономије (још имају образа говорити о автономији. Ур.) Њена законитост почива и на апостолском начелу Христове цркве (!) и на основи јерархијској (!) коју закониту основу о постојању ове конзисторије је сама епископска конференција преосвећене господе епископа овостране српске (Зар не и православне?) цркве признала и признаје“

У тој окружници је казано и пр и ово: „Због смутње с неке (! стране, којој је циљ, да ауктритет ове конзисторије помете, ова конзисторија позива тај наслов да у интересу своме, у интересу цркве и народа архидијецезе ради реда, угледа и достојанства наше цркве њене дисциплине, те свете науке Господа нашега Исуса Христа (!!) и у будуће са пуно поверења се обраћа дописима и званичним поднесцима овој козисторији и архидијецезалном административном одбору (!) од 1906. год. под председништвом благородног господина Лазе Обреновића и да упућује и странке, да се овамо обраћају. (Пази тек сада!) Ова конзисторија и горњи (!) архидијецезални административни одбор ће исте поднеске у корист цркве а на спас и добробит њених верних по својој досадањој непристрасности и дужности што пре решити“ (Ово је већ много кортешације ad gloriam угледа и достојанства те конзисторије. Ур.)

Од кога је и добро је Какве су то главе компоновале, могао је и гаднији и мучак испасти. Доста би било што смо тај ругабет окружнице и делимично прештампали, па да на ту окружницу — отпљунемо.

Али у тој окружници казана је и једна велика лаж, коју морамо и ногом растрљати. Лаж је, да је епископска конференција признала ту Анатолијеву конзисторију као законити Лаж је, али и долику конвентској конзисторији и њезином фином потпредседнику.

Тај фини Анатолије или како га зли језици зову: „*архимандрит одпутера на глави и сламе у глави*“, облетао је чланове епископске конференције са богорадењем, да његову фину конзисторију признаду законитом и да то изрекну својом одлуком. У том богорадењу потпомагали су га и његови савезници ректор Вучковић, катихета Маширевић и Лаза Обреновић (За Валеријана Прибићевића веле, да се је за то време облизивао око епископских бединтера и капацитирао их о законитости Анатолијеве конзисторије. И дознало се, да су сви бединтери признали ту законитост, не „у смислу законских прописа наше автономије“, као Анатолије и његови савезници, него више с обзиром на свога колегу бединтера а по причању злих језика и шогора, Анатолијевог, неког Ловру. Ур)

Али узалуд све. Епископска конференција је достојанствено *одбила* Анатолијеву молбу „за пружање моралне помоћи“ незаконитој конзисторији, јер да се не сматра надлежном у овој ствари ма у ком правцу поступати и какве год одлуке доносити

Епископска конференција је коректно поступала, а Анатолије и сви кортеши незаконите конзисторије остадоше као оно — „голубови“.

Ако нису „голубови“ нека подигну главу и нека покажу ту одлуку епископске конференције, којом се признаје „законита основа о постојању“ Анатолијеве конзисторије, па можда и Обреновићевог административног одбора А дотле ће остати званични лажљивци и званичне варалице и у своје време одговараће за дрскост и инфамију, која их је навела, да злоупотребом званичног конзисторијског печата потврђују своје лажи срамоте конзисторију и обмањују народ и своје потчињене органе. Само напред гробари автономије и у гледа црквеног, у слепилу свом. Натраг и не можете, јер зато немате ни памети као што немате ни савести.

Нови Сад, 11. фебруара

Изборни маневар уставне странке.

„Ustavnost“, орган уставне странке у Хрватској и Славонији, која се организује на програму бана Рауха, донела је списак кандидата, који стоје на темељу нагодбе од 1868 године. У том списку има свега 34 кандидата. Да би их било више на броју уврштено је и 10 кандидата српске народне радикалне странке Истина је, да ми стојимо на темељу нагодбе од 1868 године али на том истом темељу стоје и поједине групе из хрватске коалиције и то: Кулмер Николићева група, напредна и самостална странка Ради доследности требала је „Ustavnost“ и њихове кандидате да уврсти у свој списак Ако имамо неке заједничке ствари у програму, зато смо ми ипак засебна странка Наши кандидати имају очи и уста као и кандидати уставне странке, па зато ипак нису они то исто, што и кандидати уставне странке У поменути списак уврштени су само они наши кандидати, у чију се победу не сумња, а изостављени су они, у чијим срезовима истиче влада своје кандидате. То је урађено с планом, да помогне владиним кандидатима против радикала Иде се на то, да се изазове забуна у народу, јер би бирачи могли помислити, да су наши кандидати одступили и тако би владини кандидати могли сигурније победити. Недоследност органа уставне странке најбоље се огледа у томе, што у списак кандидата, који стоје на темељу нагодбе, није узела све наше кандидате, а они сви кандидују на том темељу. Као што наши кандидати у Земуну, Карловцима, Хртковцима Иригу, Шиду, Мартинцима, Моровићу, Илоку, Даљу и Глини стоје на темељу нагодбе, исто тако стоје и они у Шимановцима Старој Пазови, Руми, Митровици, Нуштру, Вргинмосту, Осеку и т. д Али овај маневар уставне странке и су више је провидан Наши се бирачи неће дати обманути. Наша странка остаје при својим кандидатима и у тим срезовима и борће се одлучно, да победи кријумчаре кандидате уставне странке. И ако је овај поступак органа уставне странке најбољи одговор, да наша странка улази у изборе самостално, ипак „Србобран“ хоће да докаже баш противно. Али ако коза лаже, рог не лаже. Влада истиче своје кандидате у 7 радикалних срезова, у Руми чак и Немца Ристера Занимљиво је још и ово „Србобран“ је за сваког кандидата у списку „Ustavnosti“ нашао погрдно име — само не за старопазовачког Николу Петровића. Али Никола Петровић има новаца а бори се с њима у архидијецези за калуђерску превласт, па зато га не смеју да вређају. Наше бираче молимо, да се не даду збунити овим маневром, него нека свуда сложно гласају за истакнуте радикалне кандидате и нека у борби истрају до краја.

Изборна борба у Хрватској и Славонији.

Бирачима у пажњу.

Избору посланика припустиће се само они бирачи, који имају уредно исказане исказнице. Упозорујемо бираче, да на време набаве исказнице. Кандидати српске народне радикалне странке нека се постарају, да сваки наш бирач добије исказницу.

Ако би пак у неким срезовима дошло до ужег избора, председник изборног поверенства може одредити, да се ужи избор обави одмах истог дана. Зато ваља сви бирачи да остану на избору, док се год не објави резултат, да се не би ужи избор спровео без наших бирача.

Избор почиње у 9 часова пре подне и свршава се у 1 час после подне.

*

Наседаније самосталског кандидата у Добановцима Самосталски пркос кандидат за шимановачки срез, Стево Радовановић, дошао је у Добановце да развије програм, али бирачи му окренуше леђа. Није му помогло ни кортешовање попа Петаковића. „Србобран“ неће да изнесе Стевину бруку у правој боји, него вели, да тај састанак није могао бити онако посећен, како су се самосталци надали, и то због продаје пупилске земље Но то не мења ствар, теши се „Србобран“. Тај састанак није био ни потребан самосталцима него је одржан за то, да се отворе очи „заведеним радикалима.“ Али ето радикали не дођоше, да им Стева Радовановић отвара очи, а Стева оде покуњен. Још се „Србобран“ размеће, да је у Добановцима велика већина самосталаца, а на крају дописа сумња у то, те вели: „да ли је и уколико је овај састанак своју сврху постигао, видећемо на избору.“ Бадава „Србобран“ улепшава Стевину самосталску бруку, — све то не помаже.

*

„Изгледи су све бољи.“ „Србобран“ се хвалио, да ће Васа Вукадиновић у хртковачком срезу бити за цело изабрат. Сад опет вели, да је Васа Вукадиновић био у Никинцима, Платичеву и Грабовцима и да изгледи самосталског кандидата постају све бољи. Као што е види, „Србобран“ спушта дурбин. А да би своје читаоце спремио на Васин пад, прича, да званичан апарат ради за радикалског кандидата Ђурђевића Разуме се — лаже као обично Окренуо је народ леђа преврт-љивцу Васи — па сад узалуд кука „Србобран“.

*

Откуд новци? Ко плаћа? Самосталци су послали у све срезове, где има радикалских кандидата, самосталске ђаке

Новац на амортизацију

може се добити код једне од највећих хипотекарних банки, коју ја заступам на 10, 20, 30, 35, 38 и 50 година уз врло јефтину камату. — Банка нема права да отказује главницу нити камату да подиже, на против дужник може увек у 6. месечном отказу дуг свој отплатити. Већ постојећи дугови са високом каматом, могу се слободно од биљеговине, уз јефтину камату конвертирати

Ко треба новаца нека се са пуно поверења обрати на већ 12 година постојећу

Банкарску кућу

Бернат Франкл

Нови Сад, Јелисаветин трг бр. 2.

166 1—10 поред краљ. бележника.

ЗА ЧУДО ЈЕФТИНО!

600 ствари само за 1 фор. и 85 новч.

Један диван презиционални сат, који се навија сваки 36 сата, са гаранцијом доброг хода са позлаћеним ланцем; 1 дивна игла за пошу са симиљи-брилантом, 1 врло елетантан позлаћен прстен са имитираним драгим каменом за господу и госпође, 1 диван кође са 150 источних бисера најмодернији накит за женске, 1 дивна гарнитура са дугмадима за манжетне, крагнове и груди са гаранцијом 3 по стотка дубл-злата, 6 комада правих кончаних цепних марака 1 врло леп елегантан писаћи прибор од никла, 1 дивна кутија са огледалом и финим чешљем, 1 лепо мирисави сапун, 1 врло лепо увезена белезница. 72 енглеска пера за писање и 20 комади за дописивање и још 395 разних ствари које су у кући потребне баоава. Све укупно са сатом, који сам те новце вреди, кошта сами 1 фор. 85 нов. Разашиље у наточ (per Nahname) или кад се пошље новац унапрее.

EXPORTHAUS

H. SPINGARN, Krakau № 140.

Ко наручи два пакета, добија још бадава 1 фини федермесер са две оечениде. За сваки даљи пакет више од два добија се такође такав, федермесер. Ако се коме пошиљка не допада, новац се враћа.

157 1—1

Недостиживо средство за негу лица и руку јесте

1525 20—100

једино прави сасвим нешкодљиви Silva crem. Одстрањује суједице мрље, сунчане пеге и све остале нечистоће. Најсигурније средство. Може се и у јутро после прања рабити. 3 теглице 4 крунбев даљег трошка ако се новац напред пошље. Где ее не би могло добити на ручује се из

лекарне Салватор А. Козиак Рума

Агенте за инкасовање

тражи једно овдашње акцивно друштво I. реда за артикал, који је добро уведен и лако се продаје. Агенти се траже за место и околину уз фикс пкату и високу провизију.

Понуде треба скати под: „Сигурна екзистенција“ на администрацију „Заставе“.

144 3—3

НОВА КОЖАРИЈА.

Частим се обавијестити сву господу обртнике као: постоларе, опанчаре, папучаре, ременаре, седларе, ћурчије и т. д. у опће свакога који кожама ради, да сам отворио добро сортирану трговину кожа и горњих дјелова, те сам у стању јефтиним ценама и великим избором свакога солидно послужити.

Особито ћу пазити на ванске наруџбине, које ћу увијек што брже и јефтиније извршити.

Препоручујем се са велештовањем

Саламон Фишхоф

1651 13—25 Вуковар.

ТРАЖИМ

испитаног машинисту

који је испитани ложач и изучен

БРАВАР

ТРАЖИМ МАЈСТОРА ЗА ПАЛЊЕ КРЕЧА.

Ступање обојици 15 марта т. д.

Коста Стојановић

158 2—2 Винковци.

Основано 1870. г. ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА Основано 1870. г

Н. ДИМОВИЋА

У Новом Саду

код „црвеног рака“

препоручује своје велико стовариште

ПОМОРАНЏЕ црвене прогресо и мандарине. **ЛИМУНОВА** сиракуса и осталог јужног воћа, најфинијег Ајксер Тоскана, тафел и лецер ЗЕЈТИНА, ШЕЋЕРА, КАФЕ, ПИРИНЏА, РУМА, ТЕЈА, СВЕЋА минералних ВОДА, најбоље врсте САЛАМЕ, СИРА: форалбершки ГРОЈЕР, милански СТРАКИНО, ГОРГОНЦОЛА, и ПАРМЕЗАН. Исто тако ШТОПЛОВА, ПЛАВОГ КАМЕНА, РАФИЈЕ за винограде, најбоље ДЕТЕЛИНО СЕМЕ без свилене косе, са бломбом, СЕМЕЊА за енглеску ТРАВУ и РЕПУ, као и све у ову струку спадајуће артиклове на велико и мало. Велико стовариште француских цигар-папира.

1634 10—10

Цене умерене, послуга брза, солидна и тачна.

OSERS & RAUER шпецијална фабрика за израду мотора Budapest VI. Podmaniczki utca 18. Wien, XX. Dredauerstr. 81.- 83.

БЕНЗИН **МОТОРИ**

Мотори КОЈИ УВЛАЧЕ ГАС

1679 9—52

БЕНЗИН ЛОКОМОБИЛИ

Данас најјефтинија радна снага! Трошкови рад. по коњској снази 2—3 потуре. Више стотина разноврсних машина налазе се у промету. Врло повољни услови за плаћање! Првог реда со идна фабрика! Са ценовницима и прорачуном стојимо бесплатно на услуги.

У последње време одправили смо овима стројеве машине: Јовану Илосу и друговима у Сас Весушу (8 коњских снага), Јовану Магочи и друговима Монор Тањи (6 коњских снага), Јовану Пап у Јарош Берењу (8 коњских снага), Павлу Ј. Нађу у Боглар (6 коњ. снага), Стеван Пали мл. у Орду код Боглара (4 коњ снаге). Мирко Такач млинар у Пасто (7) коњ. снага, који увлаче гас. Вилмош Стенгер млинару у Вел. Топ ловац (50 коњ. снага) који увлаче гас. Шалу Росману млинару у Моч коложварска жупанија (40 коњ. снага) који увлаче гас Јосифу Херцегу млинару у Мађар Банхеђеш (30 коњ. снага) који увлаче гас и још много великим властелинствима.

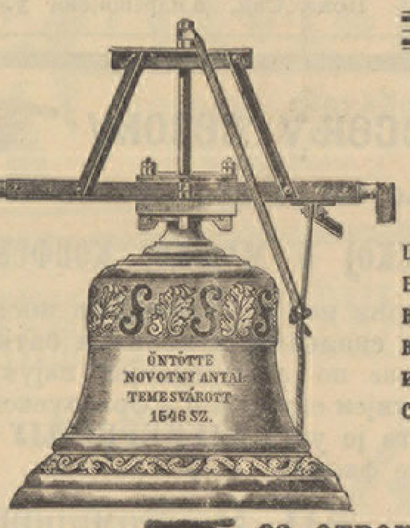

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 1032 24—52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једном патентирано звоно од килограма изједначује са звуком других по старој системи ивених вона од 461 килогра

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала, прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа

Илустровани ценовници и прорачун трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ. изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

НАЈБОЉИ

ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ

на свету ипак су:

„Les Dernières Cartouches“

extra et vergé

„Mizpah“ vergé — **„Ramses vergé“**

„Le Zouave vergé“

светске прослављене фабрике папира за цигарете

Braunstein Frères, Paris.

Сопствена фабрика папира GASSICOURT код Мантеса (Француска).

ОСНОВАНА 1878.

654 45—52

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.

колико и сам свега, тога има и ако има! Чудни су вам свеци ти самосталци! Они Србују пред Србима по зборовима, а тамо где их ми шаљемо да покажу да су Срби? Е тамо на сабору, тамо је друкчије. Тамо је н. пр. овај исти г. Буде бољи Хрват од најбољег Хрвата. У сабору у Пешти г. Душан Поповић, који за Српство каже да је излишно, непотребно, тамо он каже да говори хрватски. И док та наша српска »весела браћа« тако, дотле Хрвати у свакој ма и најмањој ствари бране своје а руше где могу све што је српско. О томе би знала и браћа Миловановићи из Платичева причати. Али хајде да се повратимо на наше дете и његовог политичког чику јер смо о том и почели да вам причамо.

Говорио је чика Буде управо он није говорио, он је грдио. Знате кога, радикале и Мађаре. Та зар знају самосталци по Срему шта друго говорити него грдити радикале. Та њих страши и помисао на радикале, па зашто да им замеримо ако нас грде, та они се нас боје! А видите чика Буде, сви они Срби што сте их пред собом у Платичеву видели, сви су до једног радикали, осим оних који су пред вас на станицу изашли, а које ћемо на крају именонати. И јестели видели чика Буде како су ти Срби радикали свесни, трезвени, присебити и трпељиви. Ви грдите — они ћуте! Они чекају да чују нешто, да се поуче, али не дочекаше, већ се мирно разиђоше. Каква разлика од наших овде и ваших на Удбини! Его уз какав се говор разилазише људи: Па тај говорник и незна да говори, тај само грди, тако могу и наша свињари на пљачкари грдити још и боље. Мора да се страшно боје ти самосталци радикала кад их тако грде. Та био је ту и Јаша Томић и Ђурђевић па ни једном речју нису никог нагрдили, већ нас поучили и посаветовали, то су људи баш им фала на том! Уз те речи разилазио се свет са збора. И ако икоме имамо ми радикали да захвалимо, то захваљујемо вама чика Буде јер нас ви учврстисте у радикализму. Ваш говор и говор вашег детета изазивао је на свачијим уснама само осмејак сажаљења спрам вас, свако би вам имао да рекне само то: »Зар ви момци за коло, које српски народ оће да поведе«.

Иза чика Буда горорило је »наше дете« или боље наш »политички скакавац«. Говорио је о општем праву гласа. Па кад је тих неколико речи изрекао диже се сеоско пуго неки Јанко па рече: »Его виш, кажете незна Васа говорити«; на то му честити ратар Пера Кордић рече: »Па о том би већ и ја знао говорити јер сам већ пет пута слушо«.

Најпромућурније је ипак извалио неки не изборник Драган Белобаба кад је, хотећи вала да препоручати самосталског кандидата, рекао: »То је од наше краве — јуне«! Грохотан смеј насгаде и само се још дуго чуло: »јест, јуне, јуне«. Ми незнамо дали и колико истине у тој последњој речи имаде! Нашег најразборитијег сељака Лазара Радукиног, који је почео мудрим разлогом и великим познавањем рада српске народне радикалне странке, одбијати грђење на радикале, позво је домаћин Живко Вукадиновић да се удаљи, а тим својим поступком је само утврдио у Србе љубав за српску народну радикалну странку.

А сад да по обећању изнесемо пред изборнике Хрватског среза »самосталски пукет« из Платичева, ово »бирано« друштво: 1. Јанко Обрадовић, који каже: »ја би гласо ма и за Шокца, Мађара ил Чивута само нек је из мог села«. 2. Тоша Смиљански — Празнотиквић који каже: зашто да баш морамо увек тамо куд попа оће: 3. Јова Машић — Шевардало. 4 Нега Матић, који душу даде за ракију па још кад је слатка! Сва четворица познате друштвене гусенице љубитељи части и бебуканья. Још је 5. Петар Берец кум, који као тих и добар човек мисли да га кумство везује. Осим ове петорице ми би волели видити ко ће још гласати за немуштог кандидата самосталца г. Васу осим дабоме брата му и стрица. Као што се види све начелни самосталци!

Како ми по г. Васи видимо, медицина нема лека за болест коју је он добио, а та је: »политички свраб«. Он у 34 бр. »Србобрана« јавља да му све радосније вести стижу. Дај Боже да сви самосталци тако добро стоје као »ово дете« у свом селу! Медицина дакле за болест његову лека нема још, али га има она неисцрпна мудрост народна а тај лек је »свест српског народа« који радикално лечи. Па ћемо му ево забадава и »рецепис« написати, да с њим пође сада у четвртак 24/27. у Хртковце а тај се рецепт овако чита: Живио др. Никола Ђурђевић.

Србин радикал.

Изјава.

Читао сам у „Застави“ бр 28. од 7. о г. под насловом „Како измишљавају клевете у „Србобрану“; тамо се говори да ради сама краљевска котарска област за г. др Ђурђевића у Буђановци, односно да је зато послат г. котарски пристав Марковић, немогу разумети према овоме што се овде код нас догађа Овде пресију чини госп. наш натарош Живановић и његов писар Шкргић на изборнике да гласа у за госп др Вукадиновића чини се као да је Куенова влада а не да је слободан избор Једна котарска област Рума и један котарски изборни срез у Хртковци. Данас дође г. Вукадиновић самосталац у пратњи г. Буда Будисављевића ту је на уред истакнут барак, начелник Рајачић претио је људима да ће затворити ако не мира буде, а када је долазио госп. Ђурђевић није начелник реда пратио, могли су га потући, али је он у народу омиљен те је свечано дочекан. Прво је говорио Буде Будисављевић и спомињао Даљ и трбушане и зајам и којешта и друго што они знају погрде на радикале чинити. Затим је говорио Вукадиновић но он је крив само што се помешао међу њих који сваке грђње чине

Дакле како стоји и је ли истина да једна власт овде овако а у другом месту другчије, то не могу веровати. Но прави људи су сви за сада за господика Ђурђевића

У Грабовци, 22. фебр. 1908.

Вељков
парох.

Вести са места и са стране.

Победа радикала у мартоношкој српској православној црквено школској општини.

10. (23.) јануара о. г. обављен је код нас избор једне половине црквених одборника. Наша листа већином гласова победила. Изабрани су шест челик-радикала, на име: Ђура Бељин, Вељко Пакашки, Ћира Крстеканић, Максим Бећанов, Вељко Бакалић мл. и Лазар Јосимов. Узалуд беше копрцање нашег слачајног поп-Младена, који се упео из петиних жила, да омете скупштински рад. Што је скупштина савесно своју дужност вршила, има се захвалити присебитости скупштинске већине, а особито хладнокрвном држању г. председника црквене општине Марка Еремића, који се није дао ни чим завести ни застрашити, већ је пустио избор својим мирним током, који се на већу жалост „неких“ потпуно правилно и обавио. Имамо још једну радосну вест. Трећи дан Божића је обављена изборна скупштина наше Српске Читаонице, којом приликом је, на већу тугу и жалост пречасне „Прошности“, „Браник“ једногласно избачен.

Један скупштинар и члан Срп. Читаонице.

Ватикан и Босна.

Како доноси римски лист „Корисподенца Романа“, нису у у Ватикану задовољни са радом босанске владе. Веле да је босанска влада сувише наклоњена муслиманима, а на штету католика, и веле да се она заман труди, да се умили муслиманима, јер ови још једнако теже Цариграду. Да, они у Ватикану нису задовољни, што за ових тридесет година окупације није цела Босна и Херцеговина покатоличена. Па ипак пре би имали разлога, да се захвале влади, која је за ово кратко време толико много учинила за католичанство. Подигла им је две гимназије, а православнима, којих има трипут толико, одузела је и ону нижу гимназију, коју су имали још од пре окупације, и не да им да подигну нову, ма да већ постоји готов фонд. У државна звања, на наставничка места по средњим школама, и некатоличким, поставила је све саме католике. Подигла им је цркве по свим местима, где год их има. У Сарајеву им је подигла сјајну црквену зграду за по милијона, а католици су скупили за ту зграду једну хиљаду круна за један провор. Довукла је преко сто хиљада католика, а с њима и јато црних калуђера и калуђерица, који на силу католиче наш свет. Па све је то мало. Босанска влада би требала да изведе две стотине хиљада момака па да покоље домородце некатолике, муслимане и православне.

Скупштина немачке народне странке.

У Белој Цркви је 9 фебруара по новом одржана скупштина немачке народне странке у Угарској. Било је до 1200 Немаца на скупштини и то из свих места јужне Угарске. Из саме Беле Цркве било је до 900 Немаца. Било их је из Баната и Бачке. Говорили су др. Кремлинг из Беле Цркве, Рајнхолд Хегн из Вршца, Виктор Орежди Хофман из Темишвара, Отмар Цифелмајер из Панчева, у име бачких Немаца говорио је Хајденмилер из Булкеса за њим Карл Штајнер из Беле Цркве и Јован Лофн из Вршца.

Читуља.

У Великом Бечкереку умро је Милан Михајловић трговац и велепоседник у 72. години живота свог Покојник је био добар Србин и члан српске народне радикалне странке У свакој борби српског народа за права и бољитак учествовао је живо, па с тога је био уважен у Великом Бечкереку и околини. Био је претплатник „Заставе“ до смрти своје. Лака му била црна земља и вјечнаја памјат!

Нови немири у Португалској.

Злогласни Франко, бивши министар-председник и диктатор у Португалској никако не може да се помири са својим новим положајем као прогоњеник, већ једнако снује како да се наново дочепа владе. Његове присталице су склопиле заверу. Влада је открила у краљевом двору ту заверу и немилостиво гони заверенике. Франкове присталице имале су у приправности три топа, којима би, за случај да букне револуција, угушили немире.

Племенитост.

Пре неколико недеља умрла је у окружном сиротишту у Бадену једна старица, која се целог века патила, служећи по туђим кућама. Заштедила је 100 круна и на тај новац написала је тестаменат, по ком своју уштеду завештава Бечком Добровољном Друштву за спасавање.

Стање у Португалији.

Као што је познато, садашње португалско министарство је коалиционо. У њега су ушли врло несродни елементи, од којих свако тежи, да што више својих присталица довуче у парламенат. Због тога држе, да ће ускоро доћи до несугласица у новом министарству и да му је криза неизбежна. Па ипак опште је уверење, да састав министарства, какав био, неће утицати на прилике у земљи, а најмање да ће сметати новом политичком правцу.

Брзојави „Застави“

Стигли 11. фебруара.

Демантн.

Петроград Аустро-угарски конзул демантује у петроградским и московским листовима вести тих листова, да ће Аустрија у вези са грађењем новопазарске жељезнице извршити и анексију Босне и Херцеговине. Деманти је у полузваничној форми, по наредби барона Ерентала издан.

Велика бура.

Лондон. У целој Енглеској беснила је јуче велика бура. Погинуло је много људи Бура је изврнула један воз. Многе су се лађе утопиле.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадварović

Трговина.

НОВИ САД, 11. фебруара 1907. године.

Пшеница прве каквоће 22 к. — до 23 к. — п.	све од 100 кила.
Пшеница нова 22 к. 60 п. до 22 к. 80 п.	
Пшеница средња 22 к. 20 п. до 22 к. 40 пот.	
Пшеница лакша 22 к. — п. до — к. — пот.	
Наполица нова — к. — п. до — кр. — пот.	
Јечам 14 круна 60 пот. до 15 кр. — пот.	
Зоб нова 15 кр. — пот. до 15 кр. 60 пот.	
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 20 п. до 12 кр. 60 п.	
Кукуруз у клипу н. — кр. — п. до кр. — п.	
Маст 132 кр. — п. до — кр. — пот.	
Сланина 132 кр. — пот. до — кр. — п.	
Сланина паљена 132 кр. — п. до — кр. —	
Свињи угојени тешки 84 до 86 пот.	кила
Свињи средњи . . 80 до 82 пот.	
Свињи лаки . . . 72 до 78 пот.	

Теоци 90 – 96 по кили
Овци пар 24—40 кр
Јагњци ——— пар

Стање воде под Новим Садом

10. фебруара било је	0·98
11. фебруара било је . . .	1·00

Поповић. Он је говорио као и свуда; одмах је запео за радикалну странку и поче одвраћати народ односно ону искупљену дечурлију, јер радикали хоће Србе да продаду Мађарима за тањир сочива. Вичу: чули смо то, реците што друго. На то га запита један од наших: Има ли наш српски народ права да живи као народ и у Тројединци као и у Угарској? Шта је у том послу радио и урадио?

Поповић заћута!

У то упаде Мојић и рече: Хајдмо кад је тако пријем слаб.

Они се покупише и у тишини како су д шли, тако су се и повратили.

Тај долазак утврдио је двоје: прво да је дете Вукадиновић још сувише млад за тако важну позицију и да је не спреман а друго баш њин долазак у Јарак и ово мало самосталаца доћ ше нама јер увидеше да није паметно слати луду и нејаку децу на ограшје где се копља ломе — јер у том случају могли би остати код куће и суве проливати а не своје најсветије грађанско право заступати.

И дође дан а то беше 6./19. фебруара стиже наш омиљени кандидат изненада. Ми се за тили час искуписмо до једног. Сем нас дођоше и самосталци, дођоше и социјалдемократе; ми их срдачно примисмо а не као она браћа што починише у Лици.

После кратког поздрава и представе дра Николе Ђурђевића као кандидата радикалне странке за изборни котар хртковачки упућени беху присутни бирачи да би нужно било да се радикална странка организује да може и даље после избора неговати начела радикалне странке и будити, васпитати и утврђивати политичку свест у месту Јарку. Али, да не би ко рекао да су несвесно ушли у радикалну партију буде позван радикални кандидат да развије и образложи програм радикалне странке. Па ако увиде и стекну осведочење, да је тај програм извађен из душе и срца српског народа; ако тај програм пружа јамчевине за срећу српског народа; ако тај програмом гарантује да могу на даље у Тројединци живити, као једнаки и слободни грађани а не као грађани другог реда а без икакве слободе и права. Једном речи ако тај програм задовољава њихове потребе, нека приступе под заставу радикалну а у окриље радикалног програма па као таким нека се организују. Са свих страна заори се као један глас Живио Ђурђевић и чујмо њега:

Др. Ђурђевић поче говорити: Народ повика на сто с њим да га сви видимо и добро чујемо.

Др. Ђурђевић се попе на сто говорио је исцрпно о радикалном програму: Народ га је сваки час прекидао са урнебесним живио — тако је! Од свих тачака највише се допало народу автономно-просветни и економни програм. Са толиким је моралним успехом говорио да су и социјал-демократе викали то је наш кандидат за тога ће мо гласати. Не беше краја клицању и ра ости, што једаред виде правог човека коме мисле своју политичку верску и привредну политику у руке предати. Одушевљењу не беше краја. Затим устаде др. Жарко Миладиновић. Он је одушевљавао народ да у овим тешким данима не клоне: одушевљавао их за радикални програм; одушевљавао их на само њему својствен начин да чувају свој образ и да пазе на задану реч потсећајући их како ајдук Вељко рече: Главу дајем Крајине не дајем! Тако и ви браћо и сада и увек: Главу подајте али образ сачувајте! Тај говор толико је одушевио народ, да ма да је давно прешло подне нико и не помишљаше не кућу. Ту би се остало и говорило не знам докле.

Затим се приступило организацији радикалне странке у Јарку. За председника је изабран чувени родољуб и радикал Ђока Ристивојевић трговац и велепоседник; за потпредседника Аца Латинкић трговац и поседник; за тајника Лазар Врачарић младић и одушевљен радикал; а за благајника Стеван Станић поседник.

Међутим је у одбор изабрано 16 старијих радикала и 13 млађих у управни одбор.

Затим сазивач захвали се сакупљеном народу на тако лепом одзиву и примерном реду и довикује здраво браћо да се видимо на биралишту. Затим Ристивојевић позове госте на ручак, где се све до 5 сати по подне уз пријатно забављање, уз патриотске здравице разговарало, а затим су се гости захваљали домаћину и домаћици чувеној радикалци госпођи Ристивојевић и упутише се у Руму на конак. Један изборник.

Бан Раух у Будимпешти.

Бан Раух вратио се већ из Будимпеште у Загреб. У Будимпешти је говорио са хрватско-славонским министром Јосиповићем, затим са грофом Зичијем, министром око краљеве особе, министром-председником Векерлом и министром пољске привреде, Дараньијем. Одржана је конференција министара, у коју је позват и гроф Апоњи, али он није могао д ћи. Учињена су потребна расположења за сазив сабора и у погледу уступака, који би умирили јавно мњење у Хрватској и Славонији. Полузванично се јавља, да је положај бана Рауха чврст и не зависи од исхода при избору посланика. Његова влада има трајно обележје. — Тиме ће се показати коалицији, да је именовање бана искључиво право краљево. Бан Раух изјавио је, да ће народ освестити и уверити, да само у споразуму са Угарском могу Хрватска и Славонија напредовати. Док време не дође, влада ће употребити сва законита средства за умирење духова. Кад се буде сабор састао видеће се према саставу сабора, шта да се даље ради Раух је посетио и Кошута.

Језуите прете

Орган бечких језуита „Фатерланд" јавља да Босна и Херцеговина неће добити свој сабор, пошто се влада уверила, да би тај сабор радио на оснивању Велике Србије. Уједно јавља, да је војни заповедник Босне и Херцеговине позват пред цара, а последица ће бити преузимање војничких мера против великосрпских агитатора. Аустрија ће им показати своју моћ. Великосрпски агитатори чуће до скора громки одговор Још извештавају бечке језуите, да је при склапању речке резолуције учињен тајни уговор, да се Босна сједини са Србијом, а у згодном моменту да ће Угарска, Србија, Црна Гора и Хрватска склопити балкански савез. У ту сврху зајамчена је Италија, Албанија, Трст и Тридент. Као што се види, језуите су неуморне у измишљању и донунцирању. Баде, да католичка пропаганда у Босни и Херцеговини не успева, како би они хтели, па би сад да изазову прогонство и насиља После оваког писања разумемо, за што је самосталски савезник хрватска странка права у свом изборном прогласу крупним словима обавестила бираче, да се одрекла речке резолуције и обећава, да ће неуморно радити на остварењу Велике Хрватске. Хоћемо да видимо, који ће Срби гласати за њене кандидате?

Српско народно позориште.

12. (25.) и у среду 13. (26.) ов. мес. суделоваће у овдашњем народном позоришту чланови краљевског народног позоришта у Београду као гости. У уторак ће се приказати „Голгота", драма у три чина од Миливоја Ст. Предића, а у среду „Господин Алфонс", комад у три чина од Дима сина Од чувенијех чланова краљевског српског нар дног позоришта суделоваће: Гђа Нигринова, гђа Ђорђевићка, гђа Емилија Поповићева, г. Гавриловић, г. М. Петровић, г. Л. Поповић и други.

У петак 15. (28.) фебруара свечана представа у прославу 25-годишњег глумовања Косте Васиљевића: „Тоска". Драма у 4 чина, написао Викторијан Сарду. С француског.

Завера против кнеза Николаја

Пре неки дан јавили смо, да је петроградска полиција ушла у траг једној завери против шефа петроградског војног округа, кнеза Николаја Николајевића Полиција је ухапсила дванајст особа. Две особе је ухапсила пред двором кнежевим, једног мушкарца, који је уза се имао у једном лименом суд ћу пет фуната динамита, и једну женскињу, која је у муфу носила динамит. Приликом хапшења бранили су се неки од хапшеника, те је рањено више полиција. Тројица су већ подлегли ранама. Мисли се, да је и секретар кнежев Русинов, што је пре неки дан избоден на улици, члан завереника, те зато и није хтео ништа одговарати кад су га испитивали о атентату.

Трамвај у Руми.

Како јављају из Руме, добило је једно будимпештанско друштво од земаљске владе у Загребу допуст за градњу коњског трамваја у Руми.

Чудо.

У Месини (Сицилија) лежи у једној болници један човек из села Виларове, оболео од очију. У тог човека има на свакој руци и на свакој нози по шест прстију. Ни руке ни ноге му ипак нису онакажене, већ имају потпуно правилан изглед, само по један прст више.

Брзојави „Застави".

Стигли 9 фебруара.

Бугарска и косовска железница.

Софија. Бугарски министар Паприков изјавио је новинарима, како мисли да ће Аустро-Угарска успети да сагради косовску железницу. Бугари немају ништа против тога (!?) а држе да се руска пруга Дунав-Адрија неће остварити. Пре држи да ће се остварити српско-талијанска железничка пруга.

Главни уредник: Јаша Томић.
Одговорни уредник: Константин Брадваровић.

ПАПУЧАРСКА РАДЊА
ПАЈЕ ЈОВАНОВИЋА
У НОВОМ САДУ
потребује 2 папучарска момка за шустерске папуче и за високе штикле. Плаћа се од пара 40 потура. Обратити се ваља у мађарској улици бр. 17. у Новом Саду 171 1—2

Ново отварајућа помодно галантеријска, кратке, мушке и женске робе трговина
ШАНДОРА С. ДЕСИМИРОВИЋА
у Ади (Бачка)
потребује једног
ПОМОЋНИКА
који 3—4 године сервира, а који говори потпуно мађарски.
164 3—3

ТРАЖИМ ВИШЕ
ДЕВОЈЧИЦА ЗА УЧЕНИЦЕ,
које су вољне учити бели вез (штикерај). Дајем кост и стан бесплатно. 134 2—1
И. Јеремић,
Нови Сад, футошка улица.

КРОМПИРА
роза рана, беда, жута, лука црна и бела (зелени) поврћа, нуди вагонима најјефтиније
Александар А. Мудрок
46 20— Митровица (Срем).

ШТЕЛАЖЕ са тезгама
нове, кратко време употребљене, за сечену робу, могу се добити по повољним условима. — Обратити се ваља на
Ђеру Аврамовог
I. 169 2—3 Жабаљ.

РАДЊА ЗА ПРЕДАВАЊЕ.
Мешовита радња на врло добром месту у Новом Саду са лепим прометом, предаје се ради већег предузећа. За преузимање радње потребан је капитал од 2—3 хиљаде круна. Иста радња предаће се само Србину.
Обратити се на власника
Ђоку Мољца
152 2—3 гвожђарска радња
Нови Сад, дунавска ул. 24.

СТАРА
И ДОБРО РЕНОМИРАНА ВЕЛИКА
СПЕЦЕРАЈСКА И ДЕЛИКАТЕСА
РАДЊА
Микин и Стојковић
код „Тигра"
У НОВОМ САДУ
преко од владичанског двора, главна улица број 2.
препоручују своје велико стовариште свежег јужног воћа, шећера, кафе, пиринџе, рума, теја, зејтина, свећа, разног сира, изврсну саламу, брашна, соли, праве чисте гром есенције, сапуна, плава камена, рафије и гуме за калемљење винограда, минералне воде и све овој струци припадајуће артиклове на велико и мало.
Послуга под личним надзором брза, тачна и солидна. — Умерене цене.
I. 10 6—26

Српска штампарија дра Саватара Милетића у Новом Саду.